

13960945 (10)(2e) (10)(2e) @provinciegroningen.nl]

Cc: (10)(2e) (10)(2e) @provinciegroningen.nl]

From: (10)(2e)

Sent: Tue 3/17/2020 3:44:14 PM

Subject: RE: Annotatie stuurgroep North2 - werk in uitvoering

Received: Tue 3/17/2020 3:44:15 PM

bij 4b Scope document

voortgang: vooral in het proces: DNV GL en TNO zijn nu goed ingeschakeld en de logische processtappen voor de haalbaarheidsstudie zien er goed uit.

bij 3a Advocacy - terugkoppeling gesprek EZK en opvolging (vermoed ik)

Key asks

Policy asks

- Offshore wind

(IPCEI-status, extra WOZ bovenop geplande capaciteit uit Routekaart)

De locatie en timing van wind boven de Wadden moet goed passen bij wat het Rijk kan en wil toestaan. Ambitie is mooi maar zorg dat het Rijk dit kan meemaken.

- Vraag naar groene waterstof

Rol van Shell aan de vraagkant? Industrie (raffinaderijen) en mobiliteit (tankstations)?

Betrokkenheid industrie in het Ruhrgebied kan helpen de vraag te onderbouwen en concretiseren

Een verplichting voor de industrie om deels groene waterstof te gebruiken op basis van certificaten of CO2-beprijzing: getoetst bij het Rijk?

- Technologie-ontwikkeling / innovatie

Vraag om bijdrage aan tijdelijke meerkosten om door de innovatiecurve heen te komen. Kan dit op geld gezet worden?

Investeringsagenda: 100 miljoen € per jaar voor de eerste 6 jaar, daarna grotere bedragen tot 2030 met de aanname dat het daarna commercieel zou kunnen. In North2 gaat men ervan uit dat commerciële exploitatie vanaf 2035 mogelijk is. EZK zou de subsidievraag waarschijnlijk graag gekwantificeerd zien. Denk hierbij ook aan de operationele uitgaven (OPEX). In de 'asks' wordt gesproken over honderden miljoenen € meerkosten van de installaties, maar de operationele kosten (vooral de elektriciteitskosten) vormen een groter onderdeel. Niet alleen aan de voorkant subsidie nodig, maar ook bij exploitatie (conform oproep vanuit de Investeringsagenda).

Koppel dit aan het signaal vanuit EZK.

- Aanloopverliezen

Hier komt nog een nieuwe subsidievraag om de hoek kijken: aanloopverliezen: kosten van de initiële overcapaciteit van elektrolyzers (+ wellicht pijpleiding- en opslaginfrastuctuur). Dit is een bekend probleem (ook van warmtenetten en CO2-infrastuctuur voor CCS) en goed op te lossen wanneer het net gesocialiseerd is. Anders moeten de eerste afnemers betalen voor de volledige capaciteit van de infrastuctuur, terwijl ze bijv. maar 30% van de capaciteit afnemen. Deze kwestie heeft te maken met de partnering: kun je met de potentiële afnemers afspraken maken over het dragen van de kosten van de hele overgedimensioneerde keten? Of verwacht je dat het Rijk 100% van die kosten voor zijn rekening neemt?

Er zijn dus 3 soorten subsidie nodig:

1. CAPEX-subsidie om de elektrolyzers, pijpleidingen en cavernes te bouwen (om maar even te zwijgen van de (kabels voor de) windparken op zee)
2. OPEX-subsidie om de onrendabele top van de operationele kosten te dekken (en dit tot 2035)
3. Subsidie voor de realisatie van initiële overcapaciteit

Vraag aan het consortium: Hoe zal het Rijk hierop reageren?

Van: (10)(2e)

Verzonden: dinsdag 17 maart 2020 13:33

Aan: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@provinciegroningen.nl>

CC: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@provinciegroningen.nl>

Onderwerp: Annotatie stuurgroep North2 - werk in uitvoering

Hoi (10)(2e),

Hierbij alvast de voorlopige annotatie voor North2 morgen. Ik heb een probleem met Word, dus ik moet eerst dit maar even veilig stellen en dan proberen de 5 'asks' te openen.

Kun jij hem van hier even oppakken? Dan reflecteer ik zo goed en kwaad als het gaat op de asks.

Groeten (10)(2e)

Annotatie Stuurgroep North2 18 maart 2020 Nienke Homan

Geannoteerde agenda

Hierbij de agenda en (bijgevoegd) de stukken voor de 5de Stuurgroep van North2 18 maart a.s. (8:00 – 9:00, telco, voorzitter: (10)(2e) (10)(2e)).

1. Notulen Steerco #4

- a. Vaststelling notulen (concept bijgevoegd)

2. Partnering

- a. StaVaZa cooperation agreement: voorstel wordt besproken in Project-team (10)(2e)
- b. Mondelinge terugkoppeling getoonde interesse (allen)

Partijen kloppen logischerwijs niet bij de provincie aan om mee te doen.

Wat is de status van de betrokkenheid van Nouryon, Engie en TenneT? Andere partijen? Industrie in het Ruhrgebied?

- c. Weg voorwaarts – wie doet wat (allen)

2. Advocacy

- a. Terugkoppeling gesprek EZK en opvolging (10)(2e)

Vraag: zijn er nog nieuwe reacties van het rijk op North2? Nog nieuws m.b.t. de Kabinetsvisie?

- b. Terugkoppeling andere engagements (allen)

Goede aandacht voor North2 bij World Hydrogen Fuels Summit 10 maart Amsterdam. Christian Weinberger (DG GROW) zeer positief over Groningen en North2, Gesprek tussen Nienke en Weinberger wordt gepland.

Artikel (10)(2e) (10)(2e) in het FD: belangrijke correctie van het oorspronkelijke beeld.

(10)(2e) (10)(2e) (Wattisduurzaam) kritisch over rol Gasunie. Lijkt te passen bij de visie van TenneT.

Update Investeringsagenda: We verzamelen projectgegevens en zullen ook de nodige details van North2 opnemen. De Investeringsagenda kan opnieuw fungeren als oproep aan het rijk maar deze keer komt er ook aandacht voor de recente Europese ontwikkelingen zoals de Green Deal, Hydrogen Strategy, Carbon Border Adjustment Levy (bekend als Carbon Border Tax)

- c. Opvolging laatste Steerco: key asks en key statements North2 (bijgevoegd)

3. Werkprogramma (Shell)

- a. StaVaZa – Jasper geeft mondeling overzicht
- b. Scope document, nog evt aan te vullen in Project Team van 18 maart (bijgevoegd)

Commentaar:

Er zou conform de laatste stuurgroep een workstream Duitsland toegevoegd worden. Klopt dat?

5. Budget

- a. Opdrachtverlening pre-feasibility studie (conditioneel aan PT: 515 k€)
- b. Heads-up: Stakeholdermanagement (volgende Steerco)

Acties voor Nienke/provincie?

6. A.O.B.